

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 5330

гр. София, 20.11.2025 г.

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 2-РО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ 1-ВИ СЪСТАВ**, в закрито заседание на деветнадесети май
през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Снежанка Николова

Членове: Гергана Никова
Соня Найденова

като разглежда докладваното от Гергана Никова Касационно гражданско дело
№ 20248002104168 по описа за 2024 година

Производството е по чл. 288 ГПК.

Образувано е по процесуално допустима касационна жалба с вх.№ 19828 от 23.07.2024 г.,
подадена от ищите Т. Д. К. и Т. Й. В. чрез адвокат Г. В. от САК срещу въззивно Решение №
714 от 17.06.2024 г. по в.гр.д.№ 835/2024 г. на Апелативен съд – София, XIV гр.състав.

Писмени отговори са подадени по реда на чл. 287, ал. 1 ГПК от ответниците по касация,
както следва: с вх.№ 21623 от 15.08.2024 г. - от „Гласове.ком“ ЕООД чрез адвокат И. М. от
САК; с вх.№ 21624 от 15.08.2024 г. - от Г. Л. Д. чрез адвокат И. М. от САК и с вх.№ 22243 от
26.08.2024 г. - от Г. А. Г. и З. В. Г. чрез адвокат И. Б. от САК. Всички ответници по касация
оспорват наличието на основание за допускане на касационното обжалване, както и
основателността на касационната жалба. Ответниците Г. и З. Г. претендират присъждането
на разноските за защитата им пред ВКС.

По наличието на основания за допускане на касационното обжалване, Върховният
касационен съд, състав на Второ г.о., намира следното:

С обжалваното решение е потвърдено Решение № 211 от 11.01.2024 г. по гр.д.№ 14214/2021
г. на СГС, I-11 състав, с което са отхвърлени предявените от Т. Д. К. искове с правно
основание чл. 49 вр. чл. 45, ал. 1 ЗЗД и с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД за солидарното
осъждане на „Гласове.ком“ ЕООД и Г. Л. Д. да му заплатят обезщетение в размер на 26 000
лв. за неимуществени вреди, настъпили в резултат от публикация на 10.08.2021 г. в
електронна медия „Гласове“ със заглавие „С. К. – министър или подставено лице на
„Чайкафарма“; отхвърлени са и предявените от Т. Й. В. искове с правно основание чл. 49 вр.
чл. 45, ал. 1 ЗЗД и с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД за солидарното осъждане на
„Гласове.ком“ ЕООД и Г. Л. Д. да му заплатят обезщетение в размер на 26 000 лв. за

неимуществени вреди, настъпили в резултат от публикация на 10.08.2021 г. в електронна медия „Гласове“ със заглавие „С. К. – министър или подставено лице на „Чайкафарма“; отхвърлени са и предявените от Т. Д. К. иски с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД за солидарното осъждане на Г. А. Г. и З. В. Г. да му заплатят обезщетение в размер на 26 000 лв. за неимуществени вреди, настъпили в резултат от предоставяне без негово разрешение на електронна медия „Гласове“ на видеоклип, изобразяващ ищеца, кадър от който е разпространен от тази медия отново без разрешение на ищеца, което е накърнило правото му на неприкосновеност на личността и личния му живот.

Въззивният съд е съобразил твърденията в исковата молба, че ищите са известни личности с авторитет в областта на българското здравеопазване, както и че на 10.08.2021 г. електронната медия „Гласове.ком“ ЕООД, с главен редактор ответницата Г. Д., е публикувала статия „С. К. - министър или подставено лице на „Чайкафарма“, в която са направени тенденциозни внушения за зависимости между частна структура и министър К., за незаконно уреждане на частен проект с финансиране от НЗОК с публични средства, за злоупотреба със служебно положение от страна на министъра на здравеопазването в полза на частния проект по създаване на болница „Сърце и Мозък“ в село Казичене. Ищите са посочили, че статията е без автор, поради което са претендирали солидарност между дружеството и ответницата Д.. Заявили са, че е уронен престижът им в обществото, тъй като публикацията ги оклеветява и позори предвид следното: (1) използваният израз „чайки“ в бизнеса със здравеопазването съдържа внушение за мимолетно явление; (2) текстовете „Дарявал ли е Т. К. или свързани с него юридически лица пари на НПО-то на С. К. през годините? Помагал ли е финансово Т. К. на Център за защита правата в здравеопазването и на днешния служебен министър на здравеопазването? Нашите източници казват „да“.“, както и „Ще бъде ли употребено министерството, за да върне услуга на дългогодишен приятел, който е инвестирал пари в К. през годините“ имат клеветническо внушение за нечестни, измамни и обществено укорими действия; (3) твърдението „Управителят на НЗОК проф. П. С. е в отлични взаимоотношения с Т. В.. Същият В., който е оперативният двигател на бизнеса на Т. К. и заедно с него са партньори в „Чайкафарма“. Проф. С. и Т. В. са написали и доста книги заедно“ внушава скрита зависимост; (4) думите „Дали заради този жест, няколко месеца по-късно проф. С. си позволява да обещае финансиране на лечебното заведение от 2024-та?“, както и текстът „...още преди да е получила официално разрешение за медицинска дейност, „Чайкафарма“ стартира успоредно процедура за строеж на сградата си. Откъде инвеститорът знае, че ще получи „зелена светлина“ от здравните власти? Или пък знае и мачът е уреден?“, са негативни, неверни и позорящи, внушаващи наличие на нечиста противозаконна сделка. С твърдение, че общото внушение на публикацията е враждебно, подвеждащо и насаждащо грешното мнение, че проектът за болницата е свързан с извличане на имотни облаги, ищите са обобщили, че са нанесени вреди на репутацията им, засегнати са отношенията им с договорни партньори (вкл. международни), били силно възмутени, притеснени че някой ще повярва на злепоставящата информация. По отношение на ответниците Г. и З. Г. е посочено, че статията е придружена от кадър, който е част от филм, съдържащ изображения на ищеца К. и С. К., чието публикуване било без тяхно съгласие;

кадърът бил предоставен от ответниците Г.. Според ищеца Т. К. снимката е използвана за да увеличи негативното въздействие върху сетивата и възприятието на читателите и да се затвърди внушаваният от статията имидж на свързаност на ищеца К. и министър К.. Според ищеца К., предоставяйки снимката, ответниците Г. са целели да го дискредитират поради личен конфликт. Поддържал е, че е налице нарушение, свързано с оповестяване на личните му данни по смисъла на чл. 23 ЗЗЛД и е накърнена неприкосновеността на личността и личния живот.

Съобразени са противопоставените с отговорите на исковата молба оспорвания от страна на ответниците.

От фактическа страна е прието за установено, че безспорно ответникът „Гласове.ком“ ЕООД е доставчик на медийни услуги, като Г. Д. е имала договор за преводачески услуги, сключен на 05.08.2013 г. между нея и „Гласовете.ком“ ЕООД, който е безсрочен. На 10.08.2021 г., чрез сайта <https://glasove.com/>, е публикувана процесната статия със заглавие „С. К. – министър или подставено лице на „Чайкафарма“ с автор – Екип „Гласове“, придружена със снимка на С. К.. Съдържанието на статията не е спорно и е описано в мотивите на решението на СГС, към които САС е препратил. По същото време в други сайтове - provaton.bg, афера.бг, segabg.com, novini247.com, mediapool.bg, са публикувани различни материали, които дискутират въпроса с проект за нова частна болница, свързан с „Чайкафарма“ АД. Със Заповед № РД-01-324 от 21.07.2022 г. на Министър на здравеопазването е отказано на МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД да извършва нови медицински дейности на адрес в с. Казичене. Събрани са гласни доказателства.

От правна страна е прието, че разпоредбата на чл. 39, ал. 1 от Конституцията на Република България прокламира правото на всеки да изрази мнение и свободно да го разпространи - писмено или устно, чрез звук или изображение. Когато обаче това право се използва, за да се увреди доброто име на друго, се касае за противоправно поведение. Всякакви твърдения и оценки за дадена личност могат да се разпространяват свободно, но само доколкото не засягат честта и достойнството ѝ. От значение е и конкретният адресат на мнението – ако се касае до лице, чието име се коментира във връзка с обществен въпрос, свързан с неговия пост, дейност или занятие, изразяването на мнения с негативна оценка, които са във връзка с този пост, дейност или занятие, не съставлява противоправно поведение. Съдът се е позовал на Решение № 7/1996 г. на КС на РБ, според което е необходимо да се отчете дали ищцовата страна е публична личност, като в такъв случай границите на допустимата критика са по-широки, отколкото биха били по отношение на частно лице. Друг критерий, който следва да бъде съблюдаван е дали се изнасят оценъчни съждения (мнения, които не подлежат на проверка за вярност, тъй като са коментар на фактите, а не възпроизвеждане на обстоятелства от обективната действителност) или твърдения за конкретни факти, позорящи адресата (които подлежат на проверка за вярност). Отговорността на издателя, ще бъде ангажирана, в случай, че даденото мнение (оценка) съставлява обида, както и когато са изнесени неверни и позорящи факти.

Според чл. 49 ЗЗД този, който е възложил на друго лице някаква работа, отговаря за вредите, причинени от него при или по повод изпълнението на тази работа. Отговорността на

възложителя е безвиновна – за чуждо виновно и противоправно поведение. За да бъде основателен конкретния предявен иск, ищите е следвало да докажат на първо място, че „Гласове.ком“ ЕООД е възложител на работа по изготвяне и публикуване на процесните материали в интернет пространството, които са причинили в пряка причинна връзка неимуществени вреди на ищите (тъй като са позорящи, засягащи честта и достойнството им, доброто им име и т.н.), без авторът да е осъществил необходимото и възможното, за да провери верността им, или ги е разпространил, въпреки че е знаел за тяхната невярност, или да се установи, че се касае до оценъчни съждения и коментари с обиден и клеветнически характер. В тежест на ищеца е и да установи претърпените вреди, техният характер и обем.

Страните не спорят, че ищите са публични личности, чиято професионална изява е в сферата на здравеопазването и свързаните с него дейности. Несъмнено тази област, като част от обществения живот, е константно обект на засилен интерес, провокира множество въпроси, проучвания, проверки, още повече в последните години, тъй като в международен и вътрешен аспект пандемичните събития изостриха обществената чувствителност по всички теми, свързани с опазване на здравето на населението. Ето защо всякакви журналистически проучвания (които несъмнено следва да са извършени в рамките на добрите журналистически практики) са обусловени от интереса на обществото и могат да бъдат свързани с проследяване на конкретни факти, връзки, отношения, процеси и др., както и със задаване на въпроси, които целят да установят действителни факти и обстоятелства. С такива журналистически материали и публикации се заостря вниманието на обществото по определени теми и се цели всяко действие, което може да рефлектира върху конкретната обществена сфера, да бъде максимално ясно, прозрачно, публично достъпно за проверка.

В контекста на изложеното, на преценка е поставен основният въпрос дали в случая се касае до оценъчни съждения или до твърдения за факти. Посочено е, че процесната статия повдига въпроси и съдържа разсъждения, свързани с отношенията между ищите и други значими и популярни в обществото фигури от сферата на здравеопазването, бизнеса, науката и политиката. САС се е позовал на практиката на ВКС (Решение № 62 от 06.03.2012 г. по гр.д. № 1376/2011 г. на IV г.о.), съгласно която оценъчните съждения не могат да се проверяват за тяхната вярност - те представляват коментар на фактите, а не възпроизвеждане на обстоятелства от обективната действителност. За вярност могат да бъдат проверявани само фактическите твърдения, но не и оценката на фактите. Подчертано е, че не е противоправно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице, когато името му се коментира във връзка с обществен въпрос, свързан с неговата професионална дейност. Такива оценки не могат да ангажират отговорността на автора им за обезщетяване на причинени неимуществени вреди на адресата, ако не засягат достойнството на личността (т.е. ако не съставляват обида); предположения могат да се направят свободно и с тях не се ангажира отговорността на издателя.

Въззивният съд е приел, че в случая се касае именно до заявени предположения (а не твърдения) относно близки отношения между ищите и министър К., П. С. и посочени юридически лица. От една страна сам по себе си фактът, че съществуват отношения (включително близки и приятелски) между ищите и представители на политическия елит и

бизнес-средите, по никакъв начин не е нито позорящ, нито клеветнически. Прието е, че не е натоварен с такъв негативен заряд този сегмент от публикацията, в който се сочи, че проф. С. е в отлични отношения с ищеца В. и заедно са издавали печатни издания. Самото твърдение, че К. е подпомагал във финансов аспект, в това число дарявал средства на различни НПО, свързани с министър К., както и Център за защита правата в здравеопазването, също не съставлява нито обида, нито клевета. Меценатската дейност не може да съставлява позорящо името обстоятелство. Дори да се приеме, че тези факти са неверни, то с оповестяването им нито се приписва престъпление, нито се придава негативен аспект на реномето на ищите. Вярно е, че в статията се съдържа риторичен въпрос „Ще бъде ли употребено министерството, за да върне услуга на дългогодишен приятел, който е инвестирал пари в К. през годините?“, но е счтено, че със същия публичният образ на ищите не е оклеветен и не е свързан с измамливи действия. Посочено е, че този журналистически похват, макар и граничещ с добрия вкус, е често прилаган, с цел да се заостри общественото любопитство и публичната бдителност относно процесите в дадена обществена сфера, в случая – в здравеопазването и свързаните с него лечебни заведения. Това обаче не може да доведе до ангажиране на отговорността на ответното дружество, тъй като в случая се касае до личности, към които интересът на обществото е оправдано повишен и всяко тяхно действие е подложено на наблюдение и обществен контрол. Общеизвестно е, че българската народопсихология е особено чувствителна към теми, свързани с почтеното отношение в публичния сектор. В този смисъл личностите, участващи в него, следва да бъдат подготвени, че всички техни професионални изяви, бизнес-връзки, делови контакти, сделки, проекти и др. ще бъдат подлагани на коментари, изследвани за проява на морал, етика и законосъобразност. В рамките на популярните журналистически практики е да се задават въпроси дали определено поведение, процес, изява, отношения, контакти и др., се основават само на допустими за обществото работни отношения, или крият зад себе си други обвързаности, спрямо което се проявява нетърпимост в общественото съзнание. Тези въпроси обаче не са нито твърдения, нито мнения, съдържат в себе си предположения за едно или друго обстоятелство, като крайните изводи са оставени на читателя.

Същият риторичен подход е използван в статията и по отношение на обещано финансиране на лечебното заведение „Сърце и Мозък“, като е проследен процесът по оповестяване на проекта за него и неговото финансиране. Обобщено е, че може би инвеститорът „знае и мачът е уреден?“. Действително, журналистическият материал е повдигнал пред читателя въпроси за размисъл, основани на проследяване във времето на отношения между определени личност и организации. Това обаче не мотивира довод, че ищите са били набедени в престъпление, че името им е било опозорено, че са били оклеветени, че са им приписани незаконни сделки. Отново е подчертано, че публичните личности следва да поставят по-високо границата на възприемане на критично спрямо тях изказване. Те следва да приемат, че поведението им е обект на дискусии в медийното пространство, че обществото проявява интерес към всяко тяхно действие и осъществява наблюдение относно съобразеността му с етичните норми и законовите правила. Повдигането на въпроси,

извършването на проверки и разследвания дали между ищците и други субекти от публичното пространство са налице нетипични и неприемливи за обществото обвързаности, не може да се счете за незаконосъобразно, съответно - деликтно поведение. Нещо повече – дори самото предположение, че ищците са проявили укоримо поведение не подлежи на санкциониране по реда на чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД. Съдържащите се в статията изявления в тази насока са съобразени с принципа на свобода на мнението и изразяването. В случая не е прекратена границата и няма навлизане в личното, интимно пространство на ищците, а изложението в материала е свързано само с дискутиране на техни професионални и бизнес изяви със значителен обществен интерес.

На следващо място – като напълно несъстоятелно е определено твърдението, че ползването на фразата „чайки“ внушава спрямо ищцовата страна мимолетност на тяхното публично присъствие. Подобен паралел не е типичен и обичайно използван, а дори и да е така – това не е нито позорящо, нито клеветническо твърдение. Думата „чайка“ няма негативен смисъл в общественото съзнание. Така направения своеобразен коментар на личността на ищците е допустим, дори и да се счете, че има вложено негативно отношение.

Направено е обобщение, че в статията се съдържат проследявания на отношенията на ищците с техни бизнес и творчески партньори, колеги, политици и др., като са повдигани теми за размисъл у читателя. В материала обаче не се съдържат опозоряващи факти, нито се приписват престъпления, не се установява наличие на клеветнически изказвания, нито на обиди. Ето защо е възприет изводът на първоинстанционния съд, че не се установява противоправно поведение с произтичащия от това извод, че исковата претенция срещу дружеството е неоснователна.

Спрямо ответницата Г. Д. исковата претенция също е преценена като неоснователна, тъй като не е установено тя да е участвала в процеса по създаване на статията.

По отношение на исковете срещу Г. Г. и З. Г. е посочено, че жалбата е бланкетна. В тази част решението на първата инстанция е подложено на проверка за неговата допустимост, каквато е прието, че е налице.

В изложение към касационната жалба се поддържа наличието на основанието по чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК за допускане на касационно обжалване по въпросите:

1. Какъв е балансът между комуникационните права по чл. 39, ал. 1, чл. 40 и чл. 41 от Конституцията и забраната упражняването им да накърнява доброто име на гражданите и/или да съставлява злоупотреба с права, водещо до накърняване права или законните интереси на други лица в нарушение на забраната по чл. 57, ал. 2 от Конституцията? - с довод за противоречие с Решение № 404 от 13.07.2010 г. по гр.д.№ 907/2009 г. на ВКС, III г.о. и Решение № 62 от 06.03.2012 г. по гр.д.№ 1376/2011 г. на ВКС, IV г.о.;
2. Съставлява ли злоупотреба с правата по чл. 39, ал. 1 от Конституцията навеждането на неверни, недоказани и позорящи твърдения под формата на въпроси, отговорът на които само привидно е предоставен на читателите, но авторът недвусмислено насочва към него? - с довод за противоречие с Решение № 62 от 06.03.2012 г. по гр.д.№ 1376/2011 г. на ВКС, IV г.о., Решение № 73 от 05.02.2024 г. по гр.д.№ 679/2023 на ВКС, II г.о. и Решение № 404 от 13.07.2010 г. по гр.д.№ 430/2009 г. на ВКС, III г.о.;

3. Позоваването на непроверими, неустановени и анонимни източници на информация посреща ли изискването за задълбочена журналистическа проверка? - с довод за противоречие с Решение № 85 от 23.03.2012 по гр.д.№ 1486/2011 г. на ВКС, IV г.о., Решение № 12 от 06.02.2013 г. по гр.д.№ 449/2012 г. на ВКС, III г.о., Решение № 309 от 27.05.2024 г. по гр.д.№ 1202/2023 г. на ВКС, I г.о. и Решение № 557 от 28.01.2011 г. по гр.д.№ 1599/2009 г. на ВКС, III г.о.ГО ВКС;

4. Съдът дължи ли цялостна преценка на доказателствата и ясно изразяване на становището си кои факти приема за доказани и кои не и има ли право да основе решението си единствено върху фрагменти от събраните доказателства, с цел да се обоснове определен фактически и правен извод? - с довод за противоречие с т. 2 от ТР № 1 от 09.12.2013 г. по тълк.д.№ 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК, Решение № 50101 от 25.01.2023 г. по гр.д.№ 68/2022 г. на ВКС, II г.о., Решение № 211 от 14.12.2023 г. по гр.д.№ 937/2023 г. на ВКС, IV г.о., Решение № 50067 от 01.06.2023 г. по гр.д.№ 3469/2022 г. на ВКС, I г.о. и др.

С молба вх.№ 12866 от 09.07.2025 г. по делото са представени преписи от Решение № 362 от 24.06.2025 г. по гр.д.№ 1887/2024 г. на ВКС, II г.о. в подкрепа на заявените от касатора основания по чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК.

Не е налице основание за допускане на касационното обжалване.

Поставените въпроси по т.т. 1, 2 и 3 имат отношение към формирания извод на въззивния съд за липсата на противоправност в процесната публикация, но не се установява противоречие с релевираната практика на ВКС. С Решение № 404 от 13.07.2010 г. по гр.д.№ 907/2009 г. на ВКС, ГК, III г.о. е прието, че въпросът за баланса между комуникационните права и забраната упражняването им да води до накърняване права или законни интереси на други лица може да бъде решен след конкретна преценка на всеки случай, т.е., че няма универсален отговор къде точно е границата, до която може да бъде ограничавана свободата на словото, но че във всички случаи в нейното съдържание не се включва разпространението на неверни данни. Обжалваното въззивно решение не противоречи на това тълкуване. С обсъжданото Решение № 404 от 13.07.2010 г. в неговата казуална част е прието, с оглед установените факти, че е била публикувана невярна информация, сочещо на явно желание за внушаване на негативна нагласа в обществото спрямо ищеца по другото дело, а по настоящето дело въззивният съд е приел, че ответното дружество не е разпространявало неверни факти, а са повдигнати теми за размисъл и са изказани предположения. С Решение № 62 от 06.03.2012 г. по гр.д.№ 1376/2011 г. на ВКС, IV г.о. е ангажирана отговорност за използвани в публикации обидни и клеветнически словоформи, както и съчетаване на образ и думи, комплексно внушаващи качеството „грабител“, а подобни факти не са установени в настоящия случай. С Решение № 73 от 05.02.2024 г. по гр.д.№ 679/2023 на ВКС, II г.о. е прието, че релевираната в процеса публикация обективира клеветнически твърдения, както и обидни квалификации по отношение на ищеца като „природно нагъл“, „манипулатор“, „неморален“, „подъл“, „безсрамен“ и „лъжец“ – безспорно все отрицателни и отблъскващи черти на човешкия характер, а в случая квалификации по адрес на ищите не са употребени. Актът, обозначен от касатора като Решение № 404 от 13.07.2010 г. по гр.д.№ 430/2009 г. на ВКС, III г.о., не е представен и не

съществува в базата данни на ВКС. В Решение № 85 от 23.03.2012 г. по гр.д. № 1486/2011 г. на ВКС, IV г.о. е прието, че чл. 10 т. 1 ЕКЗЧПОС не дава право да се разпространяват неверни факти, нито да се засяга достойнството на друго лице, а осигурява правото на свободна оценка на фактите и възможността тя да се отстоява, като рамките, до които се простира тази свобода, се определят от възможността неоправдано да бъдат засегнати честта и достойнството на гражданите. При формиране на изводите си въззивният съд се е съобразил с това тълкуване, като е приел, че не се установява процесната публикация, вкл. и като се цени създаденото общо впечатление, да обективира злепоставящи обидни оценки и/или клеветнически твърдения, адресирани към ищците, които да надхвърлят прага, гарантиран на свободата на изразяване на мнение на автора ѝ, поради засягане на доброто име, честта и достойнството на ищците. Правилността на изводите на въззивния съд е въпрос на преценка по същество, каквато не може да бъде направена в производството по чл. 288 ГПК. С Решение № 12 от 06.02.2013 г. по гр.д. № 449/2012 г. на ВКС, III г.о. е даден отговор на материалноправния въпрос дължен ли е съдът в решение по спор за причинени от журналист вреди да посочи в какво се изразява противоправното поведение на деликвента при отправени клеветнически твърдения, като е разяснено, че при спор за причинени вреди от изнесена от журналист информация съдът е длъжен да изиска от ищеца да посочи от кои конкретно изрази и действия на журналиста е засегнат; в мотивите към акта си, с който разрешава спора по същество, съдът е длъжен да посочи кои от тях представляват твърдения за факти и кои – оценка на фактите; на проверка за истинност подлежат фактическите твърдения, като те могат да ангажират отговорността на журналиста само ако позорят адресата и са неверни; оценките (мненията) не подлежат на проверка за вярност, тъй като те не представляват конкретни факти от обективната действителност, а могат да ангажират отговорността на журналиста само ако представляват обида; в мотивите си съдът е длъжен да установи извършени ли са посочените в исковата молба действия от журналиста, да разграничи каква част от изнесеното съставлява твърдение за факт и каква - оценка, съответно дали фактите са позорни и неверни и дали оценките са в рамките на свободата на словото по чл. 39, ал. 1 от Конституцията. Съдът трябва да посочи конкретно кои действия ангажират отговорността на деликвента и кои са правомерно извършени. Когато журналист изнася засягащи честта на друго лице факти, той трябва да провери тяхната достоверност. Това не важи за мненията, тъй като те не могат да бъдат достоверни или не, правно значение оценките имат само ако са обидни. Неблагоприятните за другото лице факти, когато са опозоряващи, трябва да бъдат проверени от журналиста, преди да ги разпространи. Правни норми за начина, по който тази проверка да се извърши, няма. Утвърдено е схващането, че за изнесени факти, журналистът трябва да е получил потвърждение поне от два независими източника. Правното значение на добросъвестната проверка се проявява тогава, когато въпреки извършването ѝ, фактите се окажат неверни. В този случай, ако проверката действително е добросъвестна, се изключва вината и журналистът не отговаря за вредите, причинени от противоправното му поведение. Разпоредбата на чл. 10, т. 1 ЕКЗЧПОС прокламира свободата на изразяването на мнения, включително разпространяването на информация и идеи без намеса на държавните власти. Нормата не дава право да се

разпространяват неверни факти, нито да се засяга достойнството на други лица, а осигурява свободната оценка на фактите и възможността тя да се отстоява. Рамките, до които се простира тази свобода, се определят от възможността да бъдат засегнати неоправдано честта и достойнството на гражданите. Журналистите не могат да използват правото за свободно разпространение на информация, за да нанасят обиди и да клеветят. Те следва да ограничат критиките до границите, визирани в чл. 39, ал. 2 от Конституцията, а доколкото ги прекратят, отговарят за причинените вреди. Изложените от въззивния съд мотиви са в съответствие с така даденото от ВКС тълкуване. Противоречие не се разкрива и във връзка с посочените от касатора Решение № 362 от 24.06.2025 г. по гр.д.№ 1887/2024 г. на ВКС, II г.о. и Решение № 309 от 27.05.2024 г. по гр.д.№ 1202/2023 г. на ВКС, I г.о. (разясняващи изискванията към публичните изказвания на политиците) и Решение № 557 от 28.01.2011 г. по гр.д.№ 1599/2009 г. на ВКС, III г.о. (с което е разяснено, че когато твърденията изхождат от други лица, които са посочени от автора на публикувания материал и в текста коректно е предадена дадената от тях информация, няма основание за ангажиране отговорността по чл. 45 ЗЗД на автора, както и че във връзка с въпроса дали разгласеното обстоятелство е позорно от гледна точка на общоприетите морални разбирания и да предизвиква еднозначна негативна оценка на обществото, или само от гледна точка на моралните разбирания на общата среда на ищците и на читателите на статиите във всеки конкретен случай следва да се преценява читателския кръг).

Не се констатира и въпрос № 4 да е разрешен в противоречие с цитираната от касатора практика на ВКС. От мотивите на обжалваното решение е видно, че въззивният съд подробно е разгледал и отговорил на конкретни доводи на касатора (ищец по делото), изложени в исковата молба и във въззивната жалба. Съдът е направил подробен анализ на съдържанието на процесната статия и на съдебната практика, анализирал е и отделни употребени изрази и думи в рамките на фактическите твърдения в исковата молба. Настоящият състав не споделя довода, че въззивният съд не е формирал собствени фактически констатации и правни изводи, поради което по поставения правен въпрос не следва да се допуска касационно обжалване.

Върховният касационен съд намира, че не са налице и основанията по чл. 280, ал. 2 ГПК за служебно допускане на касационното обжалване. Няма вероятност решението да е нищожно или недопустимо. Същото е постановено от съд в надлежен състав; в пределите на правораздавателната власт на съда; изготвено е в писмен вид и е подписано; изразява волята на съда по несъмнен начин; постановено е по редовна искова молба и по предявения иск, без да са били налице процесуални пречки за разглеждането му. Решението не е и очевидно неправилно, тъй като не е постановено нито в явно нарушение на материалния или процесуалния закони (такова нарушение, което да е довело до приложение на законите в техния обратен, противоположен смисъл), нито извън тези закони (въз основа на несъществуваща или несъмнено отменена правна норма), нито е явно необосновано с оглед правилата на формалната логика. За да постави решението си, съдът е приложил относимите към спора правни норми в действащите им редакции и съобразно с техния точен смисъл. Изводите, до които е достигнал съдът, не са в противоречие с правилата на формалната

логика и в този смисъл не са явно необосновани.

С оглед липсата на основание за допускане на касационното обжалване и на основание чл. 81 ГПК касаторите следва да заплатят на Г. А. Г. и З. В. Г. сумата 2 520 лв. – разноски за изготвянето на отговора на касационната жалба.

По изложените съображения, Върховният касационен съд, състав на Второ отделение на Гражданската колегия

О П Р Е Д Е Л И :

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на въззивно Решение № 714 от 17.06.2024 г. по в.гр.д. № 835/2024 г. на Апелативен съд – София, XIV гр.състав.

ОСЪЖДА Т. Д. К. и Т. Й. В. **ДА ЗАПЛАТЯТ** на Г. А. Г. и З. В. Г. сумата 2 520 (две хиляди петстотин и двадесет) лева – разноски за защитата пред ВКС.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____